

اولین همایش بین المللی نوآوری و تحقیق در هنر و علوم انسانی
The first International Conference on Innovation and Research in Arts and Humanities
قاعده صحت

فاطمه محمودی
دانشجوی سطح 4 فقه و اصول جامعه الزهرا علیها السلام قم

چکیده

اصل صحت یک حکم وضعی است که فعل مسلمان را حمل بر صحت می کند؛ بدین معنا که آثار فعل صحیح را بر فعل مسلمان مترتب می کند یعنی صحت در مقابل فساد است، نه در مقابل قبیح. و این حمل بر صحت عمل غیر، اختصاصی به عمل مومنین ندارد بلکه در حق جمیع مسلمین جاری است. بلکه در بعضی موارد در حق کافرین هم جاری است و موضوع قاعده، شک در صحت عمل و منشأ شک گاهی احتمال فقدان شرط و گاهی احتمال وجود مانع می باشد. مدرک اصلی قاعده سیره عقلا است. و صحت در نزد حامل مراد قاعده است. حمل بر صحت شرایطی دارد و از آن جمله است: عنوان فعل و وقوع عمل در خارج محقق شده باشد و در افعال قصدیه، تحقق قصد نزدعامل برای حامل محرز باشد و حامل نیز علم به عدم صحت عمل نداشته باشد. به دلیل مدرک اصلی قاعده (سیره عقلا) وجه کاشفیت و اماریت قاعده بر جنبه جری عملی غالب است و ظاهراً اماره می باشد. حکومت فی الجملة قاعده بر اصول دیگر مورد اتفاق علماست. جریان قاعده در اعتقادات، اقوال و معاملات نیز بنحو فی الجملة مورد اتفاق علما می باشد. البته این قاعده در موارد استثنایی جریان ندارد که عبارتند از: صحت خلاف طبیعت فعل باشد (مثل بیع مال وقفی) و اینکه فاعل در فعلش متهم باشد.

کلمات کلیدی: صحت، فاعل، سیره عقلا، حکومت، شک